

COMMIT



Facilitating the integration of resettled refugees
in Croatia, Italy, Portugal and Spain

This project is funded by
the Asylum, Migration and Integration
Fund of the European Union



FONDAZIONE ADECCO
PER LE PARI OPPORTUNITÀ
THE ADECCO GROUP

ATENEI INTERNAZIONALE
Università per Stranieri di Siena





Facilitating the integration of resettled refugees
in Croatia, Italy, Portugal and Spain

SADRŽAJ

1. UVOD

O IOM-u

PROJEKT COMMIT: Olakšavanje integracije preseljenih izbjeglica u Hrvatskoj, Italiji, Portugalu i Španjolskoj

Osnovni pojmovi

2. PROGRAM PRESELJENJA (eng. *RESETTLEMENT*)

3. INTEGRACIJA PRESELJENIH IZBJEGLICA KROZ SUSTAV OBRAZOVANJA I ZDRAVSTVA

4. INTEGRACIJA PRESELJENIH IZBJEGLICA KROZ SUSTAV SOCIJALNE ZAŠTITE, STANOVANJE I ZAPOŠLJAVANJE

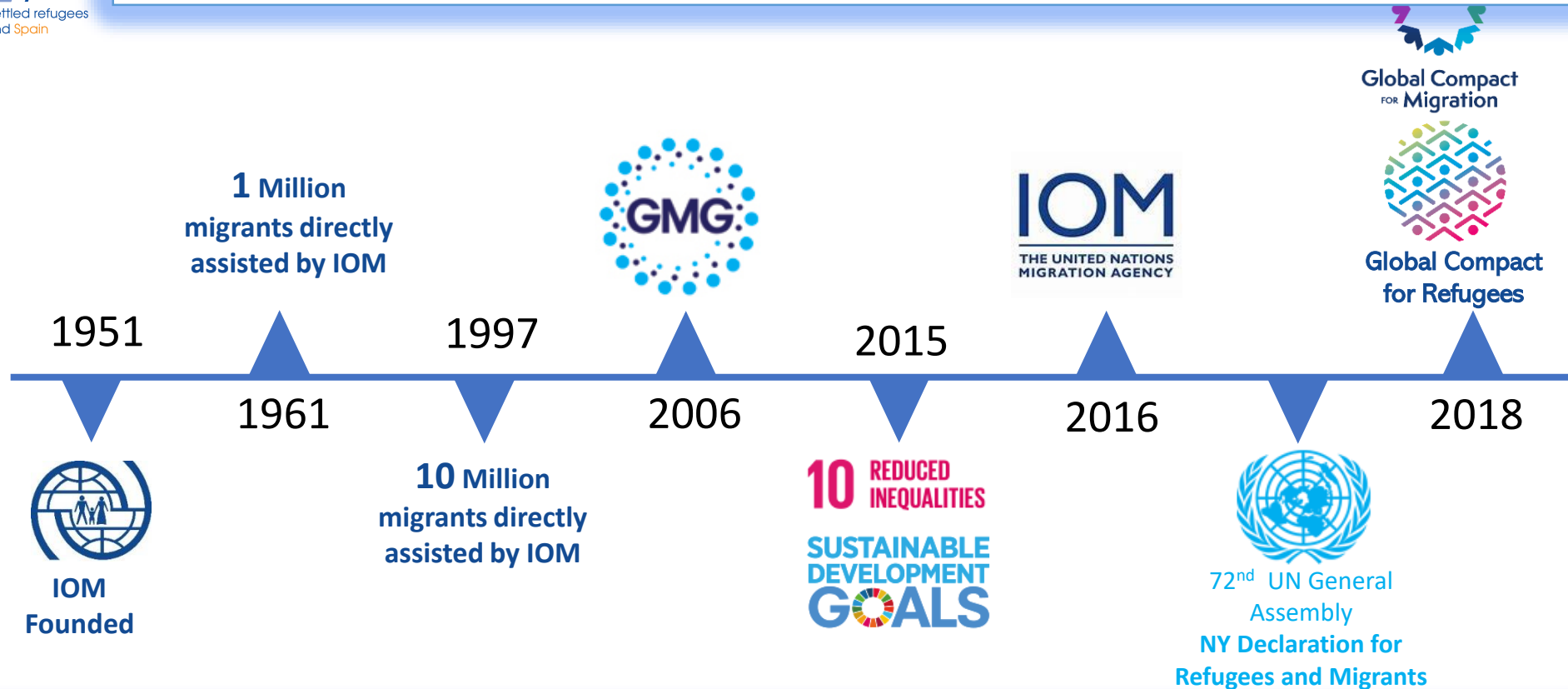
5. ULOGA SOCIJALNOG/E RADNIKA/CE U RADU S PRESELJENIM IZBJEGLICAMA

6. FONDOVI EU ZA INTEGRACIJU



1. UVOD

O IOM-u



173 zemlje članice, 8 zemalja u statusu promatrača

„IOM works to help ensure the orderly and humane management of migration, to promote international cooperation on migration issues, to assist in the search for practical solutions to migration problems and to provide humanitarian assistance to migrants in need, including refugees and internally displaced people.”

1. UVOD

PROJEKT COMMIT: Olakšavanje integracije preseljenih izbjeglica u Hrvatskoj, Italiji, Portugalu i Španjolskoj

CILJ

- Pridonijeti olakšavanju održive integracije **preseljenih izbjeglica** u njihove nove zajednice u **Hrvatskoj, Italiji, Portugalu i Španjolskoj** s posebnim naglaskom na ranjive skupine kao što su žene i djeca

GDJE

- Fokus je na 4 navedene zemlje jer se radi o relativno novim zemljama u kojima se provodi **program Preseljenja (eng. Resettlement)** s različitim pristupom u prihvatu i integraciji.

KAKO

- Unaprjeđenje socio-ekonomske orijentacije prije odlaska
- Izgradnja i jačanje lokalnih kapaciteta i podrške u lokalnoj zajednici
- Poticanje razmjene iskustava i dobrih praksi sa zemljama s više iskustva u programu Preseljenja (eng. Resettlement)

1. UVOD

OSNOVNI POJMOVI



The UN Migration Agency (IOM) assists Somali refugees with emergency transportation from the Ethiopia-Somalia border entry point to Kobe refugee camp in Dolo Ado, in the Somali region of Ethiopia. Photo: IOM



41,3 milijuna
INTERNO
RASELJENIH
OSOBA

70.8
milijuna
PRISILNO
RASELJENIH
OSOBA U
SVIJETU

3,5 milijuna
TRAŽITELJA
AZILA

25,9 milijuna
IZBJEGLICA



UNHCR, June 2019.

1. UVOD

OSNOVNI POJMOVI

Boravak državljana trećih zemalja u RH:

Kratkotrajni boravak /Privremeni boravak/ Stalni boravak

Zakon o strancima, NN 130/11, 74/13, 69/17, 46/18

MEĐUNARODNA I PRIVREMENA ZAŠTITA

AZIL

SUPSIJARNA
ZAŠTITA

Zakon o međunarodnoj i privremenoj zaštiti, NN 70/15, 127/17

1. UVOD

OSNOVNI POJMOVI

TKO JE MIGRANT?



Krovni pojam koji nije definiran međunarodnim pravom, podrazumijeva osobe koje se udaljavaju od mjesta uobičajenog prebivališta, unutar ili izvan zemlje, privremeno ili trajno.
IOM, 2019

TKO JE TRAŽITELJ AZILA?



Tražitelj međunarodne zaštite je državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva koja izrazi namjeru za podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu do izvršnosti odluke o zahtjevu.
(Zakon o međunarodnoj i privremenoj zaštiti, NN 70/15, 127/17)

TKO JE IZBJEGLICA?



Osoba koja se zbog osnovanog straha od proganjanja iz razloga rase, religije, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj grupi ili političkog mišljenja, nalazi izvan zemlje svog državljanstva ili uobičajenog boravišta ako je bez državljanstva i koja ne može ili, zbog tog straha, ne želi da se stavi pod zaštitu te zemlje (Konvencija o statusu izbjeglica, 1951)

TKO JE AZILANT?



*Azilant je **izbjeglica** u smislu Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951. godine kojoj je priznat azil.*
(Zakon o međunarodnoj i privremenoj zaštiti, NN 70/15, 127/17)

Broj osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita do 30.09.2019.= 884
250 osoba pristiglo je putem programa Preseljenja (eng. Resettlement).

2. PROGRAM PRESELJENJA (eng. *RESETTLEMENT*)

UNHCR definira Preseljenje kao:

„Izbor i transfer izbjeglica iz države u kojoj su već ostvarili zaštitu u treću državu koja ih je odlučila prihvatiti – kao izbjeglice – sa stalnim boravkom”.

Djeca i adolescenti u riziku

Medicinske potrebe

Žene u opasnosti

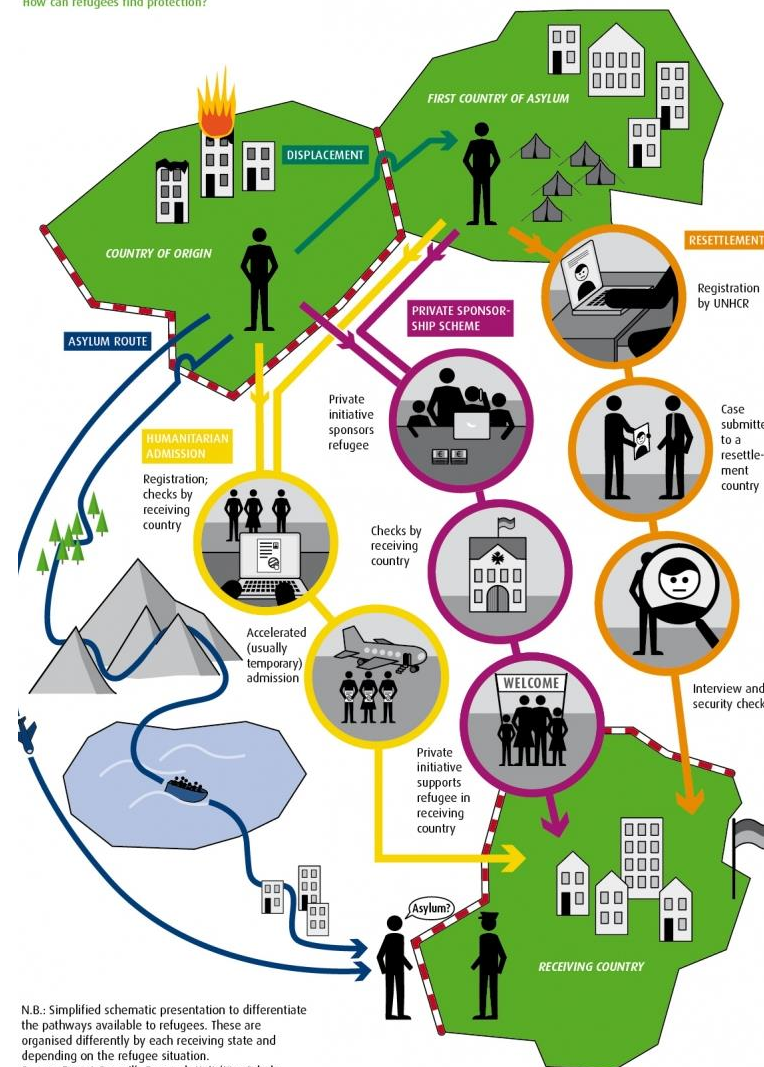
Spajanje obitelji

Žrtve nasilja i mučenja

Potreba za fizičkom i pravnom zaštitom u zemlji izbjeglištva

Nedostatak tajnih pravnih rješenja (povratak ili lokalna integracija)

How can refugees find protection?



N.B.: Simplified schematic presentation to differentiate the pathways available to refugees. These are organised differently by each receiving state and depending on the refugee situation.
Source: Expert Council's Research Unit/Jörg Scholz

2. PROGRAM PRESELJENJA (eng. *RESETTLEMENT*)

Preporuka Europske komisije o Europskom programu Preseljenja – 8. lipnja 2015.

Zajednički akcijski plan između EU i Turske – 29. studenog 2015.

EU-Turkey statment – ožujak 2016.

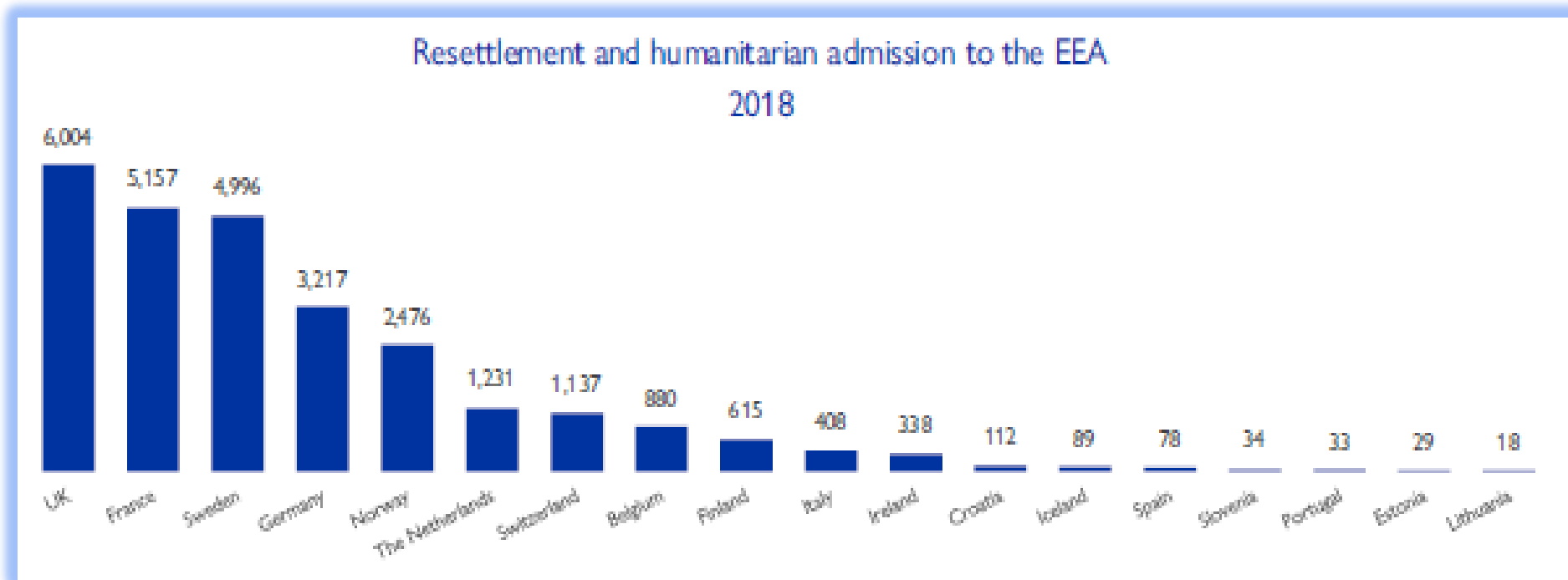
Glavni ciljevi: Smanjenje nezakonitih migracija, poboljšavanje uvjete prihvata izbjeglicama u Turskoj, otvaranje organiziranih, legalnih i sigurnih preseljenja.

<https://www.youtube.com/watch?v=QSAK6Tfqlfk>

2. PROGRAM PRESELJENJA (eng. *RESETTLEMENT*)

26,852 osobe preseljene su na područje u Europskog gospodarskog prostora, više nego ikad.

18 zemalja EGP-a provelo je projekt Preseljenja



2. PROGRAM PRESELJENJA (eng. *RESETTLEMENT*)



Odluke **Vlade RH** o preseljenju osoba koje ispunjavaju uvjete za odobrenje međunarodne zaštite:

2015-2017.
150 osoba
NN 78/2015

2018.
100 osoba
NN 99/17

2019.
150 osoba
NN 16/2019

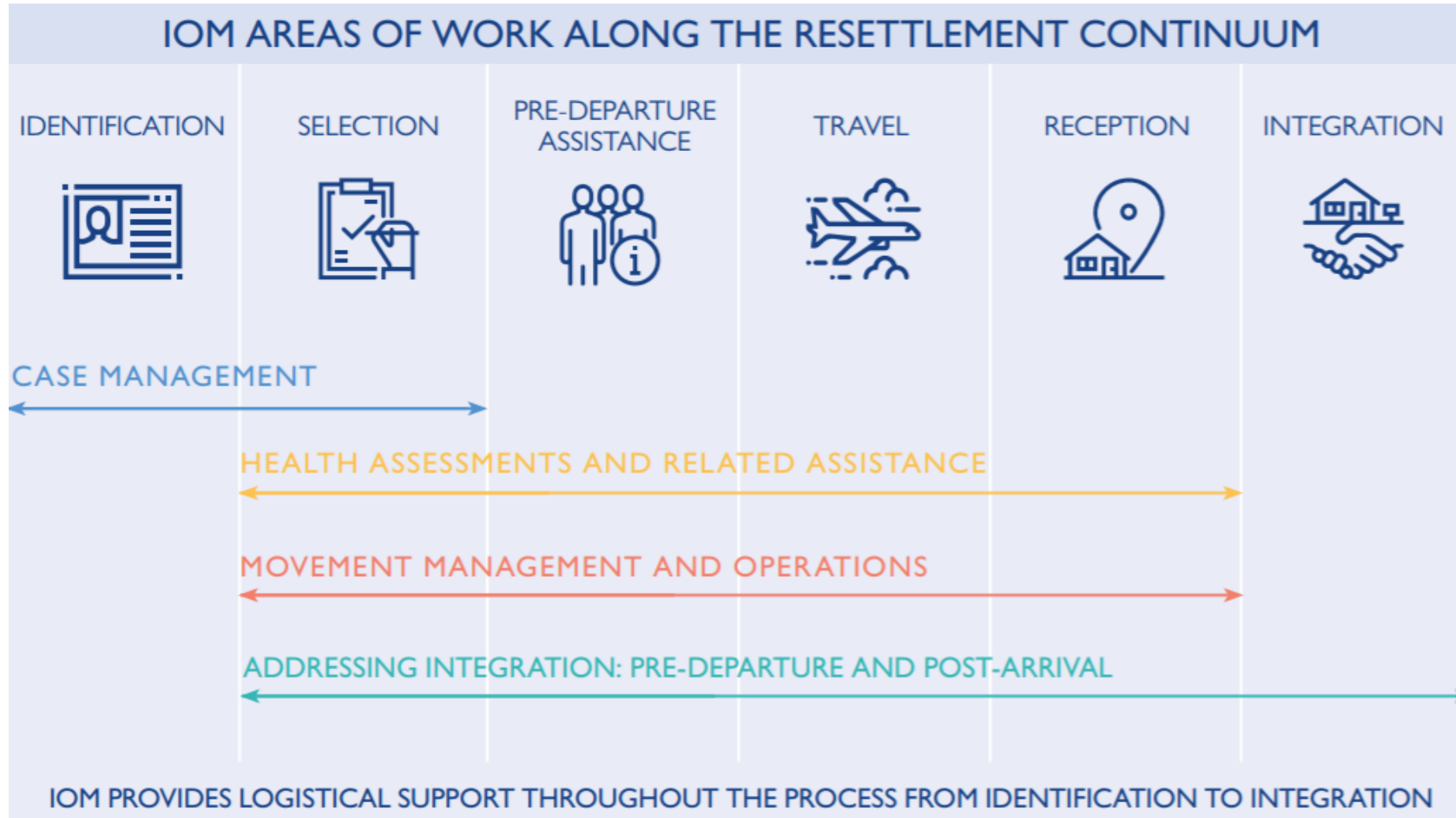


250 osoba preseljeno

od studenog 2017. do kolovoza 2019.

- **48** obitelji i **1** samac
- Smještaj u **8 različitih gradova** diljem Hrvatske (Zagreb, Zaprešić, Velika Gorica, Varaždin, Zadar, Slavonski Brod, Sisak, Karlovac)
- Ministarstvo unutarnjih poslova (**MUP**); Međunarodna organizacija za migracije (**IOM**), Isusovačka služba za izbjeglice (**JRS**), Hrvatski Crveni križ (**HCK**); Međunarodna katolička organizacija za migracije (**ICMC**), **UNHCR** u Turskoj; Liječnici svijeta (**MDM**)

2. PROGRAM PRESELJENJA (eng. *RESETTLEMENT*)



2. PROGRAM PRESELJENJA (eng. *RESETTLEMENT*)

► CASE PROCESSING

U PRVOJ ZEMLJI IZBJEGLIŠTVA (TURSKA):

1. UNHCR šalje dosje potencijalnih kandidata Hrvatskoj
2. Sigurnosna provjera kandidata
3. Seleksijska misija
4. Intervjui s izabranim kandidatima
5. Obrada zahtjeva za vize
6. Socio-ekonomska orijentacija – izuzetna važna kao početak integracije
7. Aktivnosti procjene zdravstvenog stanja



2. PROGRAM PRESELJENJA (eng. *RESETTLEMENT*)

► PUTOVANJE / PRIHVAT

TURSKA → HRVATSKA

1. Logistička i operativna podrška (kupovina avionskih karata, koordinacija s UNHCR-om i sl.)
2. Osiguravanje medicinske pratnje ili drugi vid pomoći pri samom letu ako je potrebno
3. Doček u zračnoj luci
4. Prijevoz i smještaj u Prihvatilištu za tražitelje međunarodne zaštite u Kutini





Facilitating the integration of resettled refugees
in Croatia, Italy, Portugal and Spain

2. PROGRAM PRESELJENJA (eng. *RESETTLEMENT*)

► RANA INTEGRACIJA

Započinje već u prihvatilištu u Kutini.

1. Administrativni koraci (HZZ, CZSS, HZMO, otvaranje računa u banci)
2. Orijentacijski programi (hrvatski jezik, socio-ekonomska orijentacija)
3. Pomoć pri preseljenju na trajno mjesto prebivališta



2. PROGRAM PRESELJENJA (eng. *RESETTLEMENT*)

Preseljenje na mjesto trajnog boravka → **INTEGRACIJA** u lokalnu zajednicu



2. PROGRAM PRESELJENJA (eng. *RESETTLEMENT*)

Integracija je *dinamičan, neprekidan i dvosmjernan proces*, koji zahtijeva ulaganje svih strana koje sudjeluju u procesu te spremnost kako izbjeglica tako i spremnost zajednica i institucija na međusobnu prilagodbu.

DIMENZIJE:

PRAVNO-POLITIČKA

-Ostvarenje statusa,
spajanje obitelji, izborno
pravo glasa

DRUŠTVENO- EKONOMSKA

-Stanovanje, zaposlenje, obrazovanje,
zdravstveno i socijalno osiguranje

KULTURNO- RELIGIJSKA

-Autonomija kulturnih i religijskih
praksi, percpciji i interakcije
imigranata i članova domicilnog
društva

(Ajduković i sur., 2019.)

Izbjeglice

Integracija

Društvo
domaćina

„Migrants who are integrated successfully into receiving societies have accumulated capital and acquired new knowledge and skills and are often well-placed to contribute to the development of their countries of origin. With these goals in mind, IOM's programs encourage measures that support the participation of migrants in public life, such as their inclusion in consultative bodies at both the national and local levels and their engagement in civil society.”

2. PROGRAM PRESELJENJA (eng. *RESETTLEMENT*)

Prije preseljenja

- Upravljanje očekivanjima
- Osnaživanje kao osoba koje imaju određena prava, ali i dužnosti
- Izgradnja samopouzdanja/ znanja i vještina potrebnih za snalaženje u novom okruženju
- Uspostava veze između orijentacije prije odlaska i integracije nakon dolaska
- Priprema lokalne zajednice na multikulturalno okruženje

Neposredno nakon preseljenja / Prilagodba

- Osiguranje jednakog pristupa pravima i uslugama



Trajno preseljenje

- U slučaju diskriminacije pristupu uslugama, rad na rješavanju postojećih problema
- Daljnje osnaživanje potencijala korisnika

3. INTEGRACIJA PRESELJENIH IZBJEGLICA KROZ SUSTAV OBRAZOVANJA I ZDRAVSTVA

3.1. SUSTAV OBRAZOVANJA – RELEVANTNI ZAKONI I PROPISI

Osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita imaju pravo na sve razine obrazovanja pod istim uvjetima kao i hrvatski državljani, u skladu s posebnim propisima.

Zakon o međunarodnoj i privremenoj zaštiti, NN 70/15, 127/17

Pravilnik o načinu provođenja programa i provjeri znanja tražitelja azila, azilanata, stranaca pod privremenom zaštitom i stranaca pod supsidijarnom zaštitom, radi pristupa obrazovnom sustavu Republike Hrvatske

Pravilnik o provođenju pripreme i dopunske nastave za učenike koji ne znaju ili nedostatno znaju hrvatski jezik (NN15/2013)

Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju NN 98/19

Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi NN 98/19

Zakon o obrazovanju odraslih NN 24/10

Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju NN 131/17

Akcijski plan za integraciju osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita (2017-2019)

3. INTEGRACIJA PRESELJENIH IZBJEGLICA KROZ SUSTAV OBRAZOVANJA I ZDRAVSTVA

3.1. SUSTAV OBRAZOVANJA - IZAZOVI

Izazovi u praksi:

- Obrazovanje odraslih i djece starije od 15 godina koja nemaju završenu osnovnu školu
- Tečaj hrvatskog jezika
- Spora administracija, nastavno opterećenje
- Nedovoljan broj sati pripremne nastave



3. INTEGRACIJA PRESELJENIH IZBJEGLICA KROZ SUSTAV OBRAZOVANJA I ZDRAVSTVA

3.2. ZDRAVSTVENI SUSTAV



The IOM health clinic in Amman, Jordan, is a regional hub for coordinating health assessments for Middle East and North Africa (MENA). ©IOM/ 2018

- (1) Azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom te stranac – član obitelji azilanta ili stranca pod supsidijarnom zaštitom ostvaruju pravo na zdravstvenu zaštitu u istom opsegu kao osigurana osoba iz obveznog zdravstvenog osiguranja.
 - (5) Troškovi zdravstvene zaštite stavka 1. ovog članka isplaćuju se iz državnog proračuna Republike Hrvatske s pozicije ministarstva nadležnog za zdravstvo.
- (Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti stranaca Republici Hrvatskoj, čl. 21.)

3. INTEGRACIJA PRESELJENIH IZBJEGLICA KROZ SUSTAV OBRAZOVANJA I ZDRAVSTVA

3.2. ZDRAVSTVENI SUSTAV – Izazovi u praksi

Nisu osiguranici HZZO-a:

Nemaju MBO, nisu u CEZIH sustavu, nemaju zdravstvene iskaznice

→ problemi prilikom registracije

Koriste privatne uputnice i recepte

→ problemi prilikom naručivanja na preglede i izdavanja /
podizanje lijekova



Očekivanja (razočaranost zbog dugih lista čekanja, nemogućnost
izravnog pristupa specijalistima, plaćanje lijekova)

Žene i muški ginekolozi



4. INTEGRACIJA PRESELJENIH IZBJEGLICA KROZ SUSTAV SOCIJALNE ZAŠTITE, STANOVANJE I ZAPOŠLJAVANJE

4.1. SUSTAV SOCIJALNE ZAŠTITE

- Jednaka prava i usluge kao hrvatski državljani i pod istim uvjetima (čl.22. ZSS)
- **Doplatak za djecu**
- **Rodiljne i roditeljske potpore**
- **CILJEVI:**  Osiguravanje ravnopravnog pristupa pravima
 Osnaživanje izbjeglica i lokalnih zajednica za suživot



AKCIJSKI PLAN ZA INTEGRACIJU OSOBA KOJIMA JE ODOBRENA MEĐUNARODNA ZAŠTITA ZA RAZDOBLJE OD 2017. DO 2019. GODINE:

- 1. Cilj: Upoznati osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita s pravima iz sustava socijalne skrbi te tradicijom, kulturom i kulturnim obrascima u Republici Hrvatskoj;*
- 2. Cilj: Osigurati ispunjavanje preduvjeta za život i suživot u lokalnim zajednicama.*

4. INTEGRACIJA PRESELJENIH IZBJEGLICA KROZ SUSTAV SOCIJALNE ZAŠTITE, STANOVANJE I ZAPOŠLJAVANJE

4.1. SUSTAV SOCIJALNE ZAŠTITE

PREPOZNATI IZAZOVI I PREPORUKE:

- ➔ Uspostava redovitih i operativnih koordinacijskih sastanaka svih relevantnih dionika.
- ➔ Uspostava zajedničkog informacijskog sustava/platfome čiji bi se podaci redovito ažurirali, a sadržavali bi informacije važne za pružatelje usluga osobama s odobrenom međunarodnom zaštitom, s ograničenim pristupom.
- ➔ Osiguravanje sredstava za prevoditelje s pozicije ministarstva nadležnoga za poslove socijalne skrbi.



4. INTEGRACIJA PRESELJENIH IZBJEGLICA KROZ SUSTAV SOCIJALNE ZAŠTITE, STANOVANJE I ZAPOŠLJAVANJE

4.2. STANOVANJE

- Učinak na sve aspekte integracije i buduće ishode
- „Stanovanje oblikuje većinu iskustava izbjeglica u procesu integracije.”
Ager, Strang (2004).



1. Podnošenje zahtjeva za smještaj pri CZSS → Rješenje → 2 godine od dana uručenja odluke o odobrenju međunarodne zaštite ukoliko korisnik ne posjeduje novčana sredstva ili stvari veće vrijednosti
 2. SDUOSZ → Ugovor o najmu
- Obveza sudjelovanja u plaćanju sa svakim prihodom koji prelazi 1,500 HRK mjesečno po članu kućanstva (za samačko kućanstvo: 2,500 HRK)

(Pravilnik o sudjelovanju azilanata, stranaca pod supsidijarnom zaštitom i stranaca pod privremenom zaštitom u plaćanju troškova smještaja NN, 59/2018)



4. INTEGRACIJA PRESELJENIH IZBJEGLICA KROZ SUSTAV SOCIJALNE ZAŠTITE, STANOVANJE I ZAPOŠLJAVANJE

4.2. STANOVANJE

*AKCIJSKI PLAN ZA INTEGRACIJU OSOBA KOJIMA JE ODOBRENA
MEĐUNARODNA ZAŠTITA ZA RAZDOBLJE OD 2017. DO 2019.
GODINE:*

6. Cilj: Unaprijediti zakonsku regulativu vezano uz područje stanovanja

7. Cilj: Unaprijediti koordinaciju nadležnih tijela u području stanovanja s ciljem žurnog osiguravanja smještajnih kapaciteta za osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita

8. Cilj: Osigurati provedbu i praćenje Plana razmještaja



4. INTEGRACIJA PRESELJENIH IZBJEGLICA KROZ SUSTAV SOCIJALNE ZAŠTITE, STANOVANJE I ZAPOŠLJAVANJE

4.3. ZAPOŠLJAVANJE

- *Ključni aspekt procesa integracije*
- *Učinci na ekonomsku integraciju, ali i širu socijalnu- pronalaženje adekvatnog stanovanja, učenje jezika, interakcije s okolinom*
- *2014. godine- 15.11% migrantske populacije nezaposleno na prostoru OECD-a ➡ 2% više od domicilnog stanovništva*
- *-14.5% migrantske populacije nezaposleno na prostoru EU ➡ 4,5% više od domicilnog stanovništva*

OECD, 2017



AKCIJSKI PLAN ZA INTEGRACIJU OSOBA KOJIMA JE ODOBRENA MEĐUNARODNA ZAŠTITA ZA RAZDOBLJE OD 2017. DO 2019. GODINE:

- 12. Cilj:** Doprinijeti lakšem ostvarivanju prava na rad
- 13. Cilj:** Upoznati osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita s pravima i obvezama u sustavu zapošljavanja
- 14. Cilj:** Osnažiti kapacitete zaposlenika u sustavu zapošljavanja za rad s osobama kojima je odobrena međunarodna zaštita
- 15. Cilj:** Provoditi mjere aktivne politike zapošljavanja za osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita
- 16. Cilj:** Unaprjeđenje sustava pristupa zapošljavanju osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita

4. INTEGRACIJA PRESELJENIH IZBJEGLICA KROZ SUSTAV SOCIJALNE ZAŠTITE, STANOVANJE I ZAPOŠLJAVANJE

4.3. ZAPOŠLJAVANJE

PREPOZNATI IZAZOVI I PREPORUKE:

Organizacija službenog i obveznog tečaja hrvatskog jezika na razini cijele RH, s razine Ministarstva nadležnog za obrazovanje ili neke druge organizacije/institucije.

Usklađivanje obrazovnih programa s tržištem rada kroz međusobnu suradnju Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i obrazovnih ustanova (ustanova za obrazovanje odraslih).

Uspostava zajedničkog informacijskog sustava/platforme čiji bi se podaci redovito ažurirali, a sadržavali bi informacije važne za pružatelje usluga osobama s odobrenom međunarodnom zaštitom, s ograničenim pristupom. Uspostava redovitih i operativnih koordinacijskih sastanaka svih relevantnih dionika.



5. ULOGA SOCIJALNOG RADNIKA U RADU S PRESELJENIM IZBJEGLICAMA

Socijalni rad je praktično utemeljena profesija i akademska disciplina koja promiče društvenu promjenu i razvoj, socijalnu koheziju te osnaživanje i oslobađanje ljudi. Principi socijalne pravde, ljudskih prava, kolektivne odgovornosti i poštivanja različitosti središnji su u socijalnom radu. Potkrijepljena teorijom socijalnoga rada, društvenih i humanističkih znanosti te autohtonim znanjem, profesija socijalnoga rada angažira ljude i strukture na rješavanju životnih izazova i povećanje blagostanja.

(EASSW)

CILJEVI SOCIJALNOG RADA:

- Osnaživanje pojedinaca, obitelji, grupa i zajednice
- Poticanje socijalnih promjena
- Razvoj kvalitetnih i dostupnih socijalnih usluga
- Promicanje socijalne kohezije
- Zastupanje osjetljivih i obesnaženih društvenih skupina
- Otklanjanje zapreka s kojima se ljudi susreću u ostvarivanju svoje socijalne sigurnosti
- Postizanje socijalno pravednog društva koje je zasnovano na humanizmu i ljudskim pravima koje svim članovima omogućava dostojanstven život

5. ULOGA SOCIJALNOG RADNIKA U RADU S PRESELJENIM IZBJEGLICAMA



Ciljevi socijalnog rada u radu s osobama s odobrenom međunarodnom zaštitom:

- Ekonomsko i psihosocijalno osnaživanje korisnika
- Pобољшanje uvjeta života korisnika (*npr. stanovanje*)
- Promicanje dostupnosti kvalitetnih usluga u zajednici (*npr. učenje jezika*)
- Osnaživanje lokalnih zajednica za primitak izbjeglica
- Prevencija socijalnih problema (*npr. pitanje gubitka prava na stanovanje nakon isteka roka od 2 godine*)
- Socijalna integracija
- Promicanje multikulturalnih praksi
- Promicanje solidarnosti- *edukacija i senzibilizacija lokalnih zajednica*
- Promicanje i omogućavanje volonterstva
- Koordinacija i suradnja s različitim sektorima- zdravstvo, obrazovanje...
- Zagovaranje prava izbjeglica i migranata- kreiranje javnih politika

5. ULOGA SOCIJALNOG RADNIKA U RADU S PRESELJENIM IZBJEGLICAMA

Uloga socijalnog radnika na različitim razinama socijalnog
rada-



1. MIKRO RAZINA- POJEDINAC I OBITELJ

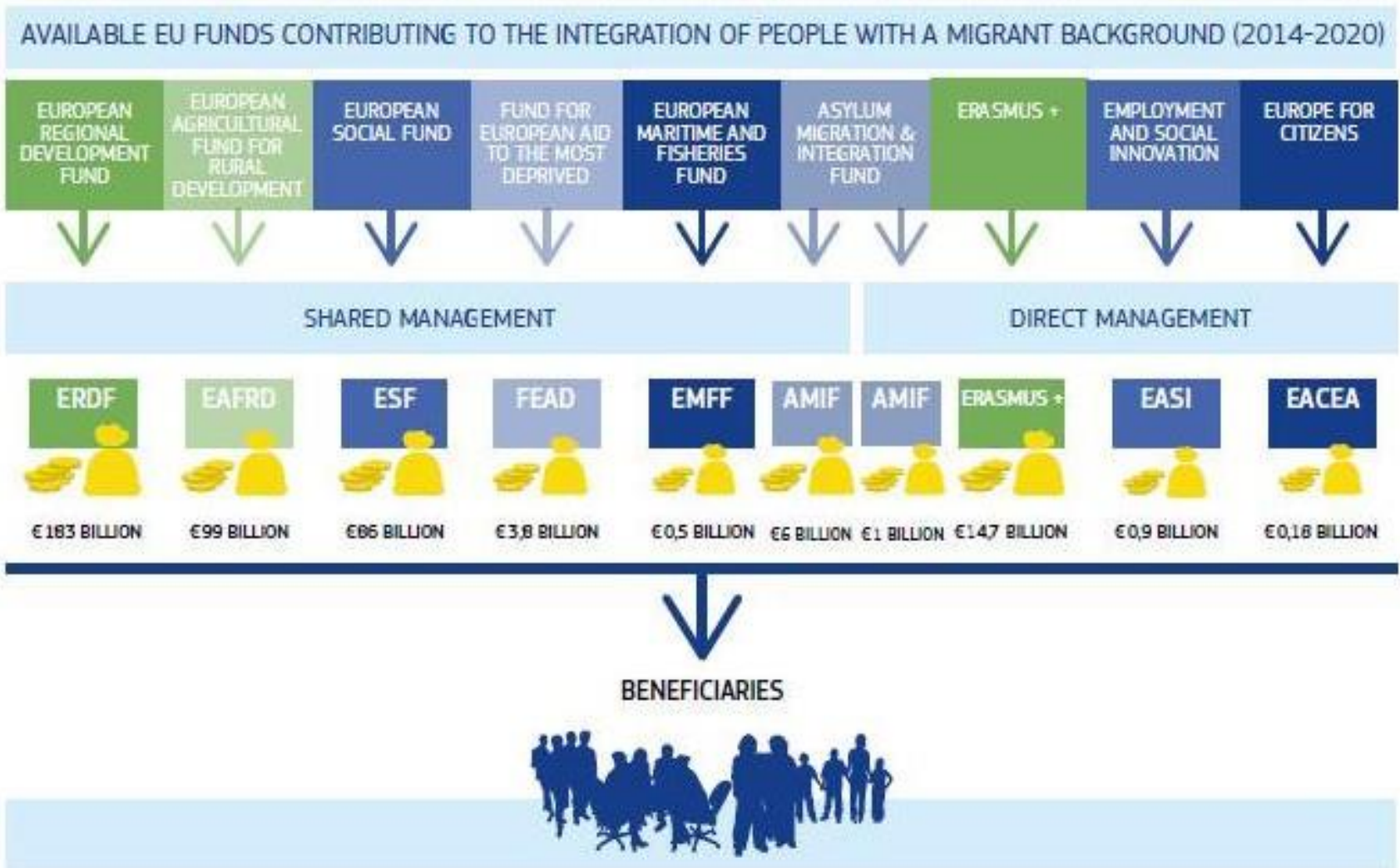


2. MEZO RAZINA- ORGANIZACIJE I FORMALNE GRUPE



3. MAKRO RAZINA- ZAJEDNICE I DRUŠTVO

6. FONDOVI EU ZA INTEGRACIJU



6. FONDOVI EU ZA INTEGRACIJU

Asylum, Migration and Integration Fund
Europe for Citizens



Mainstream financing schemes

Justice Programme
Rights, Equality and Citizenship Programme



Access to justice and non-discrimination

Creative Europe
Erasmus +



Culture, sports, education and youth

European Social Fund
Regional Development Fund
Employment and Social Innovation Programme



Fairer EU job market for all, fight against social exclusion

Health Programme



Care provision for vulnerable foreigners



Facilitating the integration of resettled refugees
in Croatia, Italy, Portugal and Spain

HVALA NA POZORNOSTI

